

NATUREN PÅ VIPPEPUNKTET?

TIRSDAG 18. & ONSDAG 19. APRIL START KL. 16.30

KONFERANSE VED TELLUS NATUR OG MILJØ

Forurensning, arealplan og klimatiske forandringer med ekstremvær fører til store ødeleggelser i natur og miljø. Tap av naturmangfold er det største problemet menneskeheten står overfor.

Velkommen til to spennende dager på Lier kulturscene!

Arrangør: Tellus natur og miljø

BILLETTPRISER

Early Bird: 270,-

Voksen: 320,-

Student: 250,-

Finn billettsalg på Lierbyen bibliotek
eller www.lierkulturscene.no

scan og les mer

LIER KULTURSCENE

Naturen på vippepunktet?

Program tirsdag 18. april

16.30 – 17.00 **Registrering**

17.00 – 17.10 **Kulturelt innslag**, ved St. Hallvard vgs. Vokalister: June Elise Klinge, Tindra Ulrikke Brurberg og Celine Olsen. Pianist: Tabitha Myrland. Gitarist: Trygve Burø Nordby. Fløyte: Hedda Berg

17.10 – 17.15 **Innledning**, ved Haakon Thaulow, tidl. direktør i NIVA

17.15 – 17.20 **Åpning av konferansen**, ved Liers ordfører Gunn Cecilie Ringdal

17.20 – 17.55 **Verden på vippepunktet**, ved Dag O. Hessen, professor UiO

17.55 – 18.20 **Natur under press, nasjonalt og lokalt**, ved Arne Nævra, naturfilmskaper og tidligere Stortingsrepresentant

18.20 – 18.50 **Uten insektene stopper naturen**, ved Lars Ove Hansen, konservator ved Naturhistorisk museum UiO

18.50 – 19.30 **Pause med lett servering**

19.30 – 19.55 **Hoppekrepsen – en marin nøkkelart**, ved Tone Falkenhaus, PhD Havforskningsinstituttet Flødevigen

19.55 – 20.30 **Tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord**, ved Thron O. Haugen, professor NMBU

20.30 – 21.00 **Restaurering av leveområder for biologisk mangfold i indre Drammensfjord**, ved Eli Rinde, PhD NIVA

21.00 – 21.15 **Pause**

21.15 – 22.00 **Paneldebatt – oppsummering**

Program onsdag 19. april

16.30 – 17.00 **Registrering**

17.00 – 17.10 **Kulturelt innslag**, ved St. Hallvard vgs. Vokalister: June Elise Klinge, Tindra Ulrikke Brurberg og Celine Olsen. Pianist: Tabitha Myrland. Gitarist: Trygve Burø Nordby. Fløyte: Hedda Berg

17.10 – 17.15 **Innledning**, ved Haakon Thaulow, tidl. direktør i NIVA

17.15 – 17.20 **Åpning av konferansen**, ved Liers varaordfører Espen Lahnstein

17.20 – 17.45 **Arealplan – utfordringer ved utbygging og ivaretagelse av natur i «Grønne Lier»**, ved Knut Kjennerud, kommunalsjef steds – og samfunnsutvikling, Lier kommune

17.45 – 18.10 **Arealplan og biologisk mangfold**, ved Per Kristian Solevåg, Naturvernforbundet i Lier

18.10 – 18.35 **Liers best bevarte slåtteng**, ved Borgar Pedersen, Naturatek as

18.35 – 18.55 **Norges største naturrestaureringsprosjekt – Fjordbyutvikling på Lierstranda**, ved Torgeir Finnerud og William Kornmo, Eidos Eiendomsutvikling AS

18.55 – 19.30 **Pause med lett servering**

19.30 – 19.55 **Naturrestaurering og kantvegetasjon med overgangssoner-land/vann**, ved Jonatan E. Colman, førsteamanuensis NMBU, leder NaturRestaurering AS

19.55 – 20.20 **Kysttorsken i Skagerak og Oslofjorden – en truet art**, ved Even Moland, PhD Havforskningsinstituttet Flødevigen

20.20 – 20.45 **Drammensfjordens unike fiskefauna**, ved Petter Øijord, Drammens Sportsfiskere

20.45 – 21.00 **Pause**

21.00 – 21.45 **Paneldebatt – oppsummering**

tellus
natur og miljø
tellus-world.no

FNs Bærekraftsmål

Hva er FNs bærekraftsmål?

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030.

FNs bærekraftsmål består av 17 mål og 169 delmål. Målene skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn.

ØKONOMI

SOSIALE FORHOLD

KLIMA OG MILJØ

Naturen på vippepunktet?

Program tirsdag 18. april

16.30 – 17.00 **Registrering**

17.00 – 17.10 **Kulturelt innslag**, ved St. Hallvard vgs. Vokalister: June Elise Klinge, Tindra Ulrikke Brurberg og Celine Olsen. Pianist: Tabitha Myrland. Gitarist: Trygve Burø Nordby. Fløyte: Hedda Berg

17.10 – 17.15 **Innledning**, ved Haakon Thaulow, tidl. direktør i NIVA

17.15 – 17.20 **Åpning av konferansen**, ved Liers ordfører Gunn Cecilie Ringdal

17.20 – 17.55 **Verden på vippepunktet**, ved Dag O. Hessen, professor UiO

17.55 – 18.20 **Natur under press, nasjonalt og lokalt**, ved Arne Nævra, naturfilmskaper og tidligere Stortingsrepresentant

18.20 – 18.50 **Uten insektene stopper naturen**, ved Lars Ove Hansen, konservator ved Naturhistorisk museum UiO

18.50 – 19.30 **Pause med lett servering**

19.30 – 19.55 **Hoppekrepsen – en marin nøkkelart**, ved Tone Falkenhaus, PhD Havforskningsinstituttet Flødevigen

19.55 – 20.30 **Tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord**, ved Throno O. Haugen, professor NMBU

20.30 – 21.00 **Restaurering av leveområder for biologisk mangfold i indre Drammensfjord**, ved Eli Rinde, PhD NIVA

21.00 – 21.15 **Pause**

21.15 – 22.00 **Paneldebatt – oppsummering**

Program onsdag 19. april

16.30 – 17.00 **Registrering**

17.00 – 17.10 **Kulturelt innslag**, ved St. Hallvard vgs. Vokalister: June Elise Klinge, Tindra Ulrikke Brurberg og Celine Olsen. Pianist: Tabitha Myrland. Gitarist: Trygve Burø Nordby. Fløyte: Hedda Berg

17.10 – 17.15 **Innledning**, ved Haakon Thaulow, tidl. direktør i NIVA

17.15 – 17.20 **Åpning av konferansen**, ved Liers varaordfører Espen Lahnstein

17.20 – 17.45 **Arealplan – utfordringer ved utbygging og ivaretagelse av natur i «Grønne Lier»**, ved Knut Kjennerud, kommunalsjef steds – og samfunnsutvikling, Lier kommune

17.45 – 18.10 **Arealplan og biologisk mangfold**, ved Per Kristian Solevåg, Naturvernforbundet i Lier

18.10 – 18.35 **Liers best bevarte slåtteng**, ved Borgar Pedersen, Naturatek as

18.35 – 18.55 **Norges største naturrestaureringsprosjekt – Fjordbyutvikling på Lierstranda**, ved Torgeir Finnerud og William Kornmo, Eidos Eiendomsutvikling AS

18.55 – 19.30 **Pause med lett servering**

19.30 – 19.55 **Naturrestaurering og kantvegetasjon med overgangssoner-land/vann**, ved Jonatan E. Colman, førsteamanuensis NMBU, leder NaturRestaurering AS

19.55 – 20.20 **Kysttorsken i Skagerak og Oslofjorden – en truet art**, ved Even Moland, PhD Havforskningsinstituttet Flødevigen

20.20 – 20.45 **Drammensfjordens unike fiskefauna**, ved Petter Øijord, Drammens Sportsfiskere

20.45 – 21.00 **Pause**

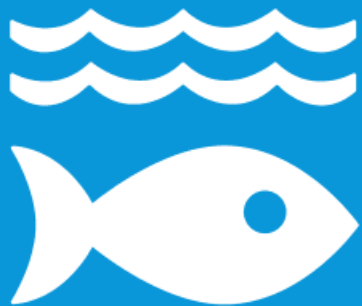
21.00 – 21.45 **Paneldebatt – oppsummering**

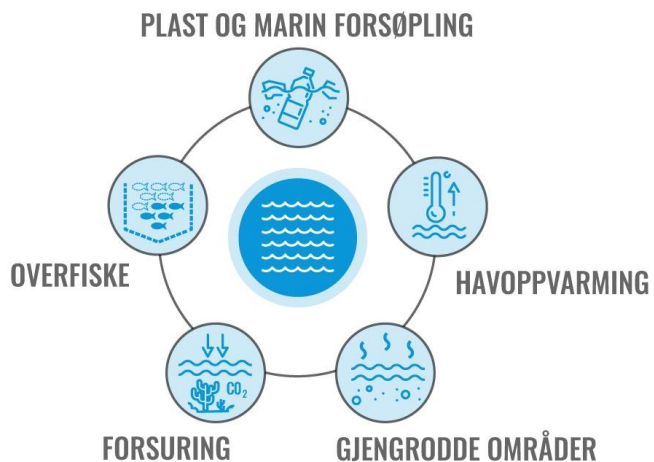
tellus
natur og miljø
tellus-world.no

14 LIVET I HAVET

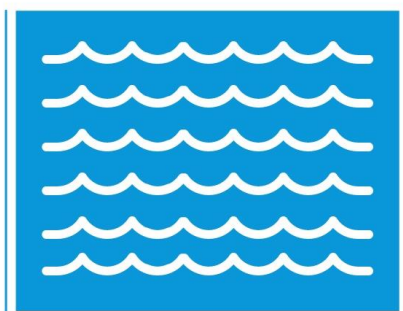
Bevare og bruke havet og de marine ressursene på en måte som fremmer bærekraftig utvikling

DE STØRSTE TRUSLENE MOT HAVETS BÆREKRAFTSEVNE

OVER 3 MILLIARDER MENNESKER

HAR HAVET SOM SITT LEVEBRØD

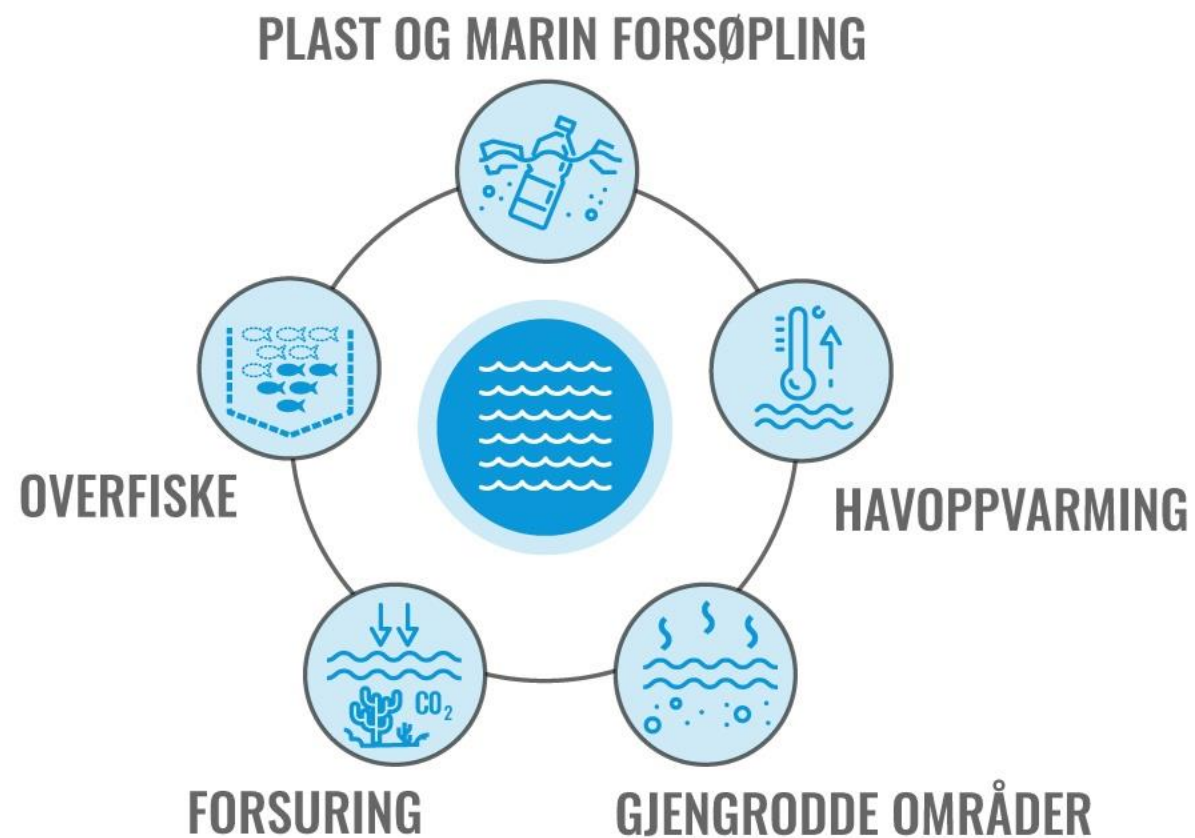
10 delmål

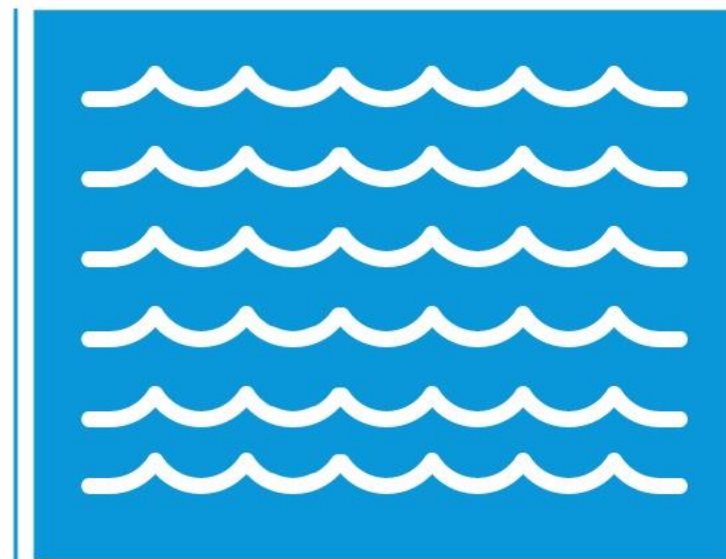
14.2)

Innen 2020 forvalte og beskytte økosystemene i havet og langs kysten på en bærekraftig måte for å unngå betydelig skadevirkninger, blant annet ved å styrke økosystemenes motstandsevne og ved å iverksette tiltak for å gjenoppbygge dem, slik at havene kan bli sunne og produktive

DE STØRSTE TRUSLENE MOT HAVETS BÆREKRAFTSEVNE

OVER 3 MILLIARDER MENNESKER

HAR HAVET SOM SITT LEVEBRØD

6. Sikre bærekraftig vannforvaltning og tilgang til trygt drikkevann og gode sanitærforhold

- Sørge for tilgang til *trygt drikkevann*
- Sørge for bedre vannkvalitet ved å *redusere forurensning*
- Gjennomføre en *samordnet vannforvaltning* på alle nivåer
- *Beskytte og restaurere vannets økosystemer*
- Støtte og styrke *medvirkning fra lokalsamfunn* for å bedre forvaltningen av vann

6.1 TRYGT
DRIKKEVANN

6.3 REDUSERT
FORURENSING

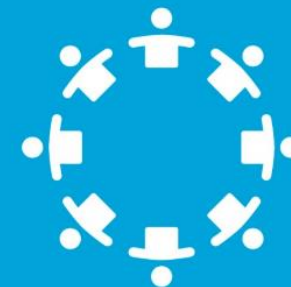
6.5 SAMORDNET
FORVALTNING
AV VANN

6.6 BESKYTTE OG
RESTAURERE
ØKOSYSTEMER

6.B LOKAL
MEDVIRKNING

FN. 2 Hovedutfordringer :

Biodiversitet - naturmangfold

Klimaendring

FN – Naturavtale 19. desember 2022

Kumming-Montreal Global Biodiversity Framework

- **30-prosentsmålet:** Verne 30 prosent av all natur på land innen 2030. Dette skal sikre artene som lever. Vi skal også verne eller bevare 30 prosent av verdens hav, innsjøer og elver. Den forrige globale naturavtalen, vedtatt i 2010, hadde vern på 17 prosent som mål. Dette målet ble aldri oppfylt.
- **Restaurering:** 30 prosent av all natur som er delvis ødelagt skal være restaurert innen 2030.
- **Representasjon:** Naturvern skal være representativt. Det betyr at et land ikke kan oppfylle sine forpliktelser ved å verne en eller to naturtyper.

FN- Klima. Syntese av 6 hovedrapport – Mars 2023

- **Vi har det vi trenger for å handle. Tempoet må drastisk opp. Valgene vi gjør dette tiåret, påvirker kloden i tusenvis av år.**
- Menneskelige aktiviteter har varmet opp klodens klima. Den globale overflatetemperaturen var 1,1 grader høyere i 2011–2020 enn i perioden 1850–1900, med samme metode og oppdaterte data beregnes dette til 1,15 grader.
- Klimaendringene truer mennesker, økosystemer og natur. FNs klimapanel slår nå fast at virkningene av oppvarmingen inntreffer ved lavere temperaturer enn tidligere beregnet. Alle verdens regioner er allerede berørt.
- Valgene som tas dette tiåret, vil påvirke kloden i tusenvis av år. Det blir stadig færre muligheter til å sikre en levelig og bærekraftig framtid for alle. Framover vil enhver økning i temperatur gi flere og mer intense ekstremhendelser og gjøre en klimarobust utvikling vanskeligere.

Verdenskommisjonen for
Miljø og Utvikling-
«Brundtlandkommisjonen»

«Tenke globalt,- handle lokalt»

Gro Harlem Brundtland legger fram rapporten fra FNs verdenskommisjon for miljø og utvikling, *Vår felles framtid* (*Our Common Future*) i London i 1987.

- Film legges inne fra www.fn.no